

جلوگیری از شکار، شیرین‌ترین خاطراتم است

این محیط‌بان نمونه‌کشوری در این سال‌ها، زحمات زیادی برای حفاظت از حیات وحش کشیده است. از او می‌پرسم خاطره کدام کارهای تان خاص‌تر بوده‌و در ذهن تان مانده است که می‌گویید: «همه روزهایی که ما در طبیعت محیط‌بانی می‌کنیم، خاطره است. اتفاقات خوب و بد، تلخ و شیرین زیادی در این شغل می‌افتد و آدم به چشم خودش می‌بیند. طبیعت‌امواری که مر بوط می‌شود به نجات حیات وحش و گونه‌های مختلفی که ما توانستیم در این مدت نجات بدهیم، از سقوط در استخر و چاه‌هایی که چندین مورد مثلاً کفتار و روباه و گرگ و شغال در آن‌ها افتاده بودند و ما با کمک همکاران مان توانستیم آن‌ها را نجات بدهیم و مواردی که مثلاً باعث جلوگیری از شکار شدیم و شکارچی‌هایی که در طبیعت دیدیم و دستگیرشان کردیم یا باعث شدیم که فرار کنند و این که توانستیم در بعضی روزها عاملی شویم که در آن منطقه شکاری رخ ندهد برای من روز شیرینی بوده و جزو خاطرات شیرینم بوده است.»

شکارچی‌هایی که دست از شکار می‌کشند

از «بحری» می‌پرسم تا حالا با شکارچی‌ها روبه‌رو شدید و آیا نمی‌ترسید که در این شغل، جان تان به خطر بیفتد که می‌گویید: «من در این سال‌ها و در زمان محیط‌بانی، شکارچی زیاد دیدم. خیلی‌هایشان فرار کردند، خیلی‌هایشان را گرفتیم و من سعی کردم بر خورد خیلی خوبی با آن‌ها داشته باشم. حتی اگر شکاری انجام دادند، خیلی محترمانه البته با نصیحت با آن‌ها برخورد کردم. موارد زیادی بوده که رفتار من برای آن‌ها خیلی جالب بوده و زمانی که بر خورد من را دیده بودند، خیلی برای شان حائز اهمیت بوده است. چند باری پیش آمده که آن‌ها به من می‌گفتند وقتی بر خورد شما را دیدیم، اصلاً از کارمان خجالت زده شدیم و بعد از آن دیگر دست از شکار کشیدیم. ما سعی می‌کنیم که در چارچوب قانون، متخلفان را اعمال قانون کنیم اما به عنوان یک جانی باو رفتار نمی‌کنیم. پرونده‌شان را می‌رستیم و هر چه دادگاه تصمیم گرفت، مثلاً جریمه یا زندان برایشان در نظر گرفته می‌شود، اجرا خواهد شد. ما شکارچی داشتیم که دو سال رفت زندان اما چون محترمانه با او برخورد کردیم، دست از شکار برداشت و خودش هم قبول داشت که بالاخره یک خطایی کرده و باید جریمه‌اش را بدهد. ما نباید کاسه داغ‌تر از آش شویم. اگر برخورد ما مهربانانه، انسانی و در چارچوب قانون باشد، می‌تواند تأثیرش بیشتر از تنبیه آن‌ها و حتی جریمه و زندان برای فرد خاطی باشد. چنین رفتارهایی می‌تواند تأثیرگذار باشد تا فرد کمتر به شکار برود. ما مواردی داشتیم که محیط‌بان بر خورد خیلی بد و خشنی با شکارچی‌های متخلف داشته و این باعث لجبازی و لجاجت آن افراد شده است. بعد هم به قول خودشان برای این که جبران کنند، خسارت‌شان به حیات وحش و طبیعت را افزایش می‌دهند! حتی مثلاً وقتی می‌روند شکار، بعدش سر شکار را می‌برند داخل پاسگاه محیط‌بانی یا در ملاعام پرت می‌کنند تا قیح این رفتار زشت را بشکنند. البته ما کوتاه نمی‌اییم، دوباره تا کید می‌کنم ما هیچ وقت در برابر این تخلفات کوتاه نمی‌آییم و تمام تلاش مان را برای حفظ محیط زیست و حیات وحش به کار می‌گیریم.»

ایده‌های زیادی در حوزه محیط‌بانی دارم

«بحری» در پایان صحبت‌هایش و در باره دغدغه‌های این روزهایش در حوزه حیات وحش و محیط‌بانی می‌گوید: «در مورد حوزه محیط‌بانی، من ایده‌های مختلف زیادی دارم. ایده‌هایی که به سازمان‌های مرتبط پیشنهاد داده‌ام. البته الان بعضی‌هایشان اجرا می‌شود، بعضی‌های شان اجرا نمی‌شود. در حال حاضر پیگیری هستم که بتوانیم برای محیط بان‌ها در واقع شبکه‌ای را تشکیل بدهیم در فضای مجازی که هم آندیشی صورت بگیرد. مشکلاتی که هست، تجربیاتی که هست و... را با همدیگر به اشتراک بگذاریم. اگر هم کمبودهایی هست و اگر در حق محیط‌بانان اجحاف‌هایی صورت می‌گیرد، بتوانیم از طریق راهکارهای قانونی پیگیری کنیم مشکلات مان را در ملاعام و رسانه‌ها مطرح نکنیم. در این راستا حدودی هم موفق شدیم و خدا را شکر تیم مدیریتی فعلی سازمان محیط زیست سرکار خانم دکتر انصاری و معاونان شان خیلی خوب حقوق محیط‌بانان را محترم می‌شمارند. جا دارد این جاز ایشان تشکر کنم که حق محیط‌بان‌هایی را که سال‌ها به دنبالش بودند بایک نامه حل کنند و آن هم بحث شیفت بندی محیط‌بانان بود. ما از سالی که یادمان می‌آید، شیفت ۱۸ شبانه‌روز کار در ماه بوده و فقط ۱۲ روز استراحت داشت و بعداً کمی متعادل شد، یعنی شد ۱۵ روز کار و ۱۵ روز استراحت. اما به تازگی مدیریت فعلی سازمان محیط زیست نامه‌ای را داده که محیط‌بانان می‌توانند ۲۴ ساعت کار کنند و در قبالش ۴۸ ساعت استراحت و این خیلی نقطه عطفی در این شغل بود تا محیط‌بانان بتوانند با انگیزه و تلاش بیشتری برای حفاظت از حیات وحش و محیط زیست کشور بچنگند و تلاش کنند.

ناجی خستگی‌ناپذیر حیات وحش ایران

در روز جهانی محیط‌بان با «احمد بحری» فعال محیط‌زیست و حیات وحش، محیط‌بان نمونه‌کشوری، خالق پویش پرطرفدار «نذر طبیعت» و... گفت‌وگو کردیم

مجید حسین زاده | روزنامه‌نگار

هر جایی از کشور مان که حیات وحش در خطر باشد، یکی از افرادی که خیلی سریع مہیای رفتن به آن‌جا می‌شود تا هر کاری از دستش برمی‌آید، انجام بدهد، «احمد بحری» است. خیلی‌ها او را یکی از تأثیرگذارترین محیط‌بانان ایرانی می‌دانند که دامنه فعالیت‌هایش بعد ملی پیدا کرده است. او در شبکه‌های اجتماعی هم حضور فعالی دارد و با وجود شکارچی‌ها و صیادها همچنان پایدار است و مقاوم. چه بسیار شکارچیانی که به خاطر او دست از شکار کشیده‌اند. طبیعت ایران یا پویش «نذر طبیعت» که او راه انداخت، حیوانات تشنه‌اش را سیراب و توجهات زیادی را جذب طبیعت کرده است. در این پویش، دوستداران محیط زیست برای ساخت آبخشور و تأمین علوفه برای حیات وحش در مناطق درگیر خشکسالی، تأمین دارو و تجهیزات دام پزشکی و همچنین در ختکاری در سراسر کشور کمک می‌کنند. امروز یعنی ۳۱ جولای مصادف با ۹ مرداد روز جهانی محیط‌بان است. به همین بهانه و در پرونده امروز زندگی سلام به سراغ او رفتیم.

ماجرای تولد پویش «نذر طبیعت»

پویش «نذر طبیعت» که او راه انداخت، توجهات زیادی را در فضای مجازی به خودش جلب کرد. «بحری» در این باره می‌گوید: «ماجرای این پویش برمی‌گردد به سال ۹۵ که من در فضای مجازی فعال‌تر شده بودم. در واقع فعالیت‌های محیط‌بان‌ها را پوشش می‌دادم و اطلاع‌رسانی می‌کردم. یکی از کارهای محیط‌بانان بحث تأمین آب بود و همچنین تأمین علوفه در جاهایی که مشکل خشکسالی دارند. من این موارد را در پیجم قرار می‌دادم و باعث می‌شد که مخاطبانم عکس‌العمل نشان بدهند و برای همراهی و کمک خیلی استقبال کنند. سپس برای اولین بار یک آقایی، ایده‌ای را مطرح کرد و من از آن استفاده کردم. این که مثلاً به یاد بود در گذشتگان شان ما بتوانیم یک منبع آب را در طبیعت تعبیه کنیم که حیات وحش و حیوانات از آن استفاده کنند و یک اثر خیری را در طبیعت به جا بگذارند تا آب آبخشور‌ها تأمین شود. حتی علوفه‌رسانی کنیم به حیات وحش که خیلی‌ها اعتقاد دارند که این حیوانات وقتی که سیراب می‌شوند یا سیر می‌شوند، تأثیر مثبتش را در زندگی بانی‌ها خواهد گذاشت. سپس من این پویش را خودم به نام «نذر طبیعت» نام‌گذاری کردم که افراد می‌توانند نذر کنند و اگر مشکل‌شان حل شد، مثلاً تصمیم بگیرند که برای حیات وحش آب رسانی کنند یا حتی نهال بکارند. به تازگی بحث در ختکاری را ما اضافه کردیم به این مورد و حتی اگر حیوان وحشی صدمه دیده در طبیعت بود، افراد می‌توانند هزینه‌های درمانش را متقبل شوند یا حتی خودشان وقت بگذارند و این‌ها را زیر نظر کارشناسان تیمار کنند.»

خوشحالم که فعالیت‌هایم الهام‌بخش دوستداران طبیعت شد

«همراهی مردم با پویش نذر طبیعت خیلی خوب بوده و روز به روز و سال به سال بیشتر می‌شود». او با این مقدمه ادامه می‌دهد: «ما وقتی یک آبخشوری را تهیه می‌کنیم و عکس یا فیلم آن را منتشر می‌کنیم، می‌بینیم خیلی باز خورد‌های خوبی گرفتیم و خیلی‌ها به این جمع اضافه می‌شوند. ما الان بیش از ۲۰ هزار عضو در سایت نذر طبیعت داریم که این‌ها در پروژه‌های مختلف به ما کمک می‌کنند، مثلاً در درختکاری، آب‌رسانی و... خیلی از گروه‌های محلی بعد از این که ما نذر طبیعت را راه اندازی کردیم، شکل گرفت و باعث شد که گروه‌های محلی به صورت خودجوش برای حفظ حیات وحش منطقه خودشان آستین بالا بزنند. همچنین از نیکوکاران منطقه خودشان کمک بگیرند. این نذر طبیعت به نظر من الهام‌بخش بود برای دوستداران محیط زیست در شهرها و روستاهای مختلف دور افتاده کشور که از این بابت خیلی خوشحالم.»

از کودکی عاشق طبیعت بودم

او در باره این که از چه زمانی و چرا به حوزه محیط زیست و محیط‌بانی علاقه‌مند شد، می‌گوید: «این موضوع برمی‌گردد به علاقه من به طبیعت. یعنی از دوران کودکی که ما به روستای پدری ام می‌رفتیم به خصوص در تابستان‌ها و در کنار حیوانات و باغ و بوستان و... بودیم، علاقه‌ام به طبیعت بیشتر شد. زمان گذشت تا رسید به موقعی که می‌خواستیم برای دانشگاه انتخاب رشته کنیم و بعد از تحقیق بارشته منابع طبیعی آشنا شدم. سپس وارد این رشته شدم. بعد از تحصیل در مقطع کاردانی، زمان سربازی ام رسید و توانستم امریه بگیرم و در اداره منابع طبیعی خدمت می‌کنم را گذراندم. دو سال سربازی ام را در آن جا بودم و با طبیعت بیشتر آشنا شدم. اواخر دوره خدمتم بود که اداره محیط زیست آگهی استخدام منتشر کرد. آن زمان در باره محیط زیست خیلی اطلاعات خاصی نداشتم ولی می‌دانستم که به طبیعت و حیات وحش ربط دارد. در آزمون شرکت کردم و قبول شدم و توانستم وارد این شغل بشوم. همان سال اولی که وارد این شغل شدم، دوباره تصمیم به ادامه تحصیل گرفتم و در کارشناسی محیط زیست دانشگاه اصفهان قبول شدم. دو سال در کنار مشغول بودن در حرفه محیط‌بانی به اصفهان رفت و آمد می‌کردم و در آن جا با دانشجویانی از استان‌های دیگر تبادل نظر می‌کردیم و اطلاعاتم از این حرفه بیشتر شد. آن دوران نقطه عطفی در زندگی من شد و با کسب اطلاعات بیشتر، خودم را به استانداردهایی که یک محیط‌بان باید داشته باشد، نزدیک‌تر کردم.»

از پیگیری پسماند‌های روستایی تا جلوگیری از شکار

«بحری» که سال‌های زیادی برای حفاظت از طبیعت و محیط زیست تلاش کرده در باره اصلی‌ترین فعالیت‌هایش در این حوزه می‌گوید: «فعالیت‌هایی که من داشتم در راستای انجام وظیفه و بحث جلوگیری از شکار و صید بوده است. از سال ۸۵ که در سازمان محیط زیست مشغول به کار شدم، چندین پرونده جلوگیری از شکار غیرمجاز و شروع به شکار را پیگیری کردیم، چندین پرونده مرتبط با منابع آلاینده بود مثل چاه‌های زغال، کوره‌های ذوب سرب که به شدت هوا را آلوده می‌کنند. بحث پسماند بود و پیگیری پسماند‌های روستایی بود تا جلوگیری کنیم از این که در طبیعت رهاسازی شوند. یک بخش هم فرهنگ‌سازی بود که با جوامع محلی و دانش‌آموزان یکسری کلاس‌های آموزشی در مدارس با هماهنگی آموزش و پرورش برگزار می‌کردیم. طرحی بود به نام «یک ساعت با محیط‌بان در مدرسه» که من در مدارس حضور پیدا می‌کردم و برای شان در باره محیط زیست صحبت می‌کردم که خیلی مورد استقبال شان قرار می‌گرفت و باز خورد خیلی خوبی داشت. با جوامع محلی هم ارتباطات خیلی خوبی داشتیم و آن‌ها را هم در امر حفاظت شریک و از کمک‌شان استفاده می‌کردیم و نقش بسزایی در کاهش تخلفات محیط‌زیستی هم داشت.»

